

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 72/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 1Tos/63/2023-59 z 31. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). K porušeniu uvedeného práva malo dôjsť uznesením krajského súdu č. k. 1Tos/63/2023-59 z 31. augusta 2023, ktorým bolo odmietnuté odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Žilina sp. zn. 48Nt/3/2021 z 27. februára 2023, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na obnovu trestného konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených spisov okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 35T/90/2015 a sp. zn. 48Nt/3/2021 vyplýva nasledovný stav veci:

I.1. Pôvodné trestné konanie:

3. Ústavný súd považuje za potrebné stručne poukázať najprv na priebeh pôvodného trestného konania, v ktorom bol sťažovateľ rozsudkom okresného súdu sp. zn. 35T/90/2015 zo 6. júla 2017 uznaný za vinného zo spáchania prečinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona.

4. Uvedený prečin sťažovateľ spáchal tým, že v rozpore s právnymi predpismi upravujúcimi hospodárenie obcí ako starosta prevzal v mene obce [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obec“) povinnosť uhradiť záväzok obchodnej spoločnosti Eurogrit, spol. s r. o. (ďalej len „spoločnosť“

Eurogrit“) v sume 25 510,94 eur voči spoločnosti Chyžbet SK, s. r. o. (ďalej len „spoločnosť Chyžbet“). Predmetnú sumu obec uhradila obchodnej spoločnosti Chyžbet na základe zmenkového platobného rozkazu, proti ktorému sťažovateľ nepodal odpor.

5. Z dokazovania vykonaného pred okresným súdom vyplývalo, že ako víťaz verejnej súťaže realizovala obchodná spoločnosť Eiffage Construction Slovenská republika s. r. o. (ďalej len „spoločnosť Eiffage“) dodanie projektu revitalizácie centra obce, ktorého súčasťou bola aj vyhotovenie dlažby. Projekt bol spoločnosťou Eiffage riadne odovzdaný a cena za realizáciu projektu bola spoločnosti Eiffage uhradená z peňažných prostriedkov, ktoré obec získala z verejných fondov. Okrem toho však obec bola povinná na základe už uvedeného platobného rozkazu uhradiť cenu za dlažbu použitú pri realizácii projektu revitalizácie aj spoločnosti Chyžbet.

6. Sťažovateľ a štatutár spoločnosti Eurogrit k tomu pred okresným súdom vypovedali, že spoločnosť Eiffage v skutočnosti realizovala práce na projekte prostredníctvom dodávateľa, ktorým bola spoločnosť Eurogrit. Ďalej vypovedali, že v priebehu prác spoločnosť Eurogrit objednala od spoločnosti Chyžbet dlažbu v hodnote 25 510,94 eur, pričom sťažovateľ ako starosta prevzal v mene obce záväzok na úhradu dlžnej sumy, pretože spoločnosť Eurogrit nemala dostatok peňažných prostriedkov a bez dodania dlažby by nebolo možné projekt dokončiť včas.

7. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania uzavrel, že obci vznikla škoda spočívajúca v sume, ktorú obec bola povinná uhradiť spoločnosti Chyžbet, s ktorou nemala žiaden zmluvný vzťah, a že tento záväzok vznikol protiprávnym konaním sťažovateľa ako starostu obce. Uzavrel, že takto vznikla obci povinnosť platiť „*dvakrát za tú istú vec*“, a v rámci trestného konania tiež uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť obci škodu vo výške 25 510,94 eur.

8. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom uviedol, že uvedený prečin nemohol spáchať, pretože znakom tohto prečinu je aj spôsobenie škody, ktorá obci nevznikla, pretože dlažba jej bola riadne dodaná a je súčasťou majetku obce, náklady na projekt revitalizácie boli obci uhradené a podľa jeho vedomostí mala obec sumu uhradenú spoločnosti Chyžbet započítať proti svojmu záväzku v inom spore vedenom na okresnom súde.

9. Krajský súd odvolanie sťažovateľa zamietol uznesením č. k. 3To/8/2018-616 z 10. januára 2019. Aj podľa krajského súdu totiž bolo jednoznačne preukázané, že obec zaplatila cenu dlažby, t. j. sumu 25 510,94 eur dvom subjektom, pričom spoločnosť Chyžbet túto sumu uhradila na základe protiprávneho konania sťažovateľa, čím obci vznikla škoda. Krajský súd nepovažoval za podstatné námietky sťažovateľa týkajúce sa skutočnosti, že obci žiadna škoda nevznikla, a uviedol, že ak „... *obžalovaný v odvolaní poukazuje na možnosť zápočtu, resp. vysporiadania sa vzájomných pohľadávok, táto skutočnosť nemá ani podľa názoru krajského súdu vplyv na posúdenie trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaného, nakoľko ide len o spôsob odstránenia škodlivého následku, ktorý nepochybne vznikol v dôsledku úkonov obžalovaného, na ktoré ako starosta nebol oprávnený*“.

10. Sťažovateľ podal proti uvedenému uzneseniu krajského súdu dovolanie, v ktorom rovnako ako pred krajským súdom namietal, že jeho konaním nevznikla škoda, a doplnil k tomu, že nová starostka obce 13. januára 2016 započítala sumu zaplatenú spoločnosti Chyžbet s pohľadávkou, ktorú proti obci uplatňoval právny nástupca spoločnosti Eurogrit.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie sťažovateľa odmietol uznesením sp. zn. 4 Tdo 28/2022 zo 4. októbra 2022 s poukazom na skutočnosť, že v dovolacom konaní nie je možné namietat' nesprávnosť skutkových zistení okresného a krajského súdu.

I.2. Konanie o návrhu na povolenie obnovy konania:

12. Sťažovateľ podal na okresnom súde 25. februára 2021 návrh na povolenie obnovy pôvodného trestného konania. Vo svojom návrhu rovnako ako v pôvodnom konaní tvrdil, že nemohol spáchať prečin, za ktorý bol odsúdený, pretože obci jeho konaním nevznikla žiadna škoda. Poukázal tiež na skutočnosť, že napriek tomu, že suma zaplatená obcou spoločnosti Chyžbet bola započítaná s inou pohľadávkou, sťažovateľ bol zaviazaný na jej úhradu.

13. Sťažovateľ k návrhu na povolenie obnovy konania pripojil nové listinné dôkazy. Išlo predovšetkým o správu obce o následnej finančnej kontrole č. 01/HK/2020 z 10. septembra 2020, v ktorej kontrolórka obce uviedla, že dlažba účtovaná spoločnosťou Eiffage bola na účet obce preplatená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, táto dlažba je súčasťou majetku obce a obci v súvislosti s dodaním dlažby nevznikla žiadna finančná ujma. Ďalej uviedla, že obec uhradila cenu dlažby len raz, a to spoločnosti Chyžbet celkovo v sume 25 510,94 eur. Sumu uhradenú spoločnosti Chyžbet obec započítala 13. januára 2016 s inou pohľadávkou, ktorú mal proti obci právny nástupca spoločnosti Eurogrit.

14. K uvedenej správe priložil sťažovateľ aj doklady o tom, že obec si sumu uhradenú spoločnosti Chyžbet započítala proti pohľadávke právneho nástupcu spoločnosti Eurogrit.

15. Uznesením okresného súdu sp. zn. 48Nt/3/2021 z 27. februára 2023 bol návrh sťažovateľa na obnovu konania zamietnutý z dôvodu, že sťažovateľom označené dôkazy nie sú spôsobilé odôvodniť obnovu konania.

16. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo uznesením krajského súdu zamietnuté. Krajský súd vo svojom rozhodnutí zdôraznil, že dôkazy predložené sťažovateľom s návrhom na obnovu konania sa týkajú skutočností, ktoré boli známe už v pôvodnom trestnom konaní. Tieto skutočnosti boli v pôvodnom trestnom konaní posúdené tak, že sa týkali odstránenia škodlivého následku spáchaného prečinu, čo nemalo vplyv na trestnoprávnu zodpovednosť sťažovateľa. Sťažovateľom predložené dôkazy by preto v obnovenom konaní nevedli k inému rozhodnutiu o vine sťažovateľa.

17. V tejto súvislosti krajský súd zdôraznil, že v konaní o obnove konania nie je možné preskúmať vecnú správnosť odsudzujúceho rozsudku a nie je ani možné domáhať sa obnovy konania len z dôvodu odlišného názoru na právoplatné súdne rozhodnutie.

18. Krajský súd ďalej uviedol, že otázka náhrady škody, na ktorú bol sťažovateľ zaviazaný v pôvodnom trestnom konaní, nie je spôsobilá odôvodniť obnovu pôvodného trestného konania.

19. Zo všetkých týchto dôvodov krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí sťažovateľovho návrhu na obnovu konania.

I.3. Argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti:

20. Sťažovateľ aj pred ústavným súdom v podstate zopakoval tvrdenia, ktorými sa bránil už v pôvodnom trestnom konaní a uvádzal ich aj v návrhu na povolenie obnovy konania. Podľa sťažovateľa mala byť obnova trestného konania povolená, pretože obci žiadna škoda nevznikla

a on by v obnovenom konaní bol spod obžaloby oslobodený. Poukázal aj na skutočnosť, že bol zaviazaný na náhradu škody, pričom obec si túto škodu ako svoju pohľadávku už započítala s pohľadávkou právneho nástupcu spoločnosti Eurogrit.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

21. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval sťažovateľovu sťažnosť v jeho neprítomnosti na neverejnom zasadnutí. Účelom predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je zistenie, či a v akom rozsahu je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť, alebo prijať na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

22. Dôvodom odmietnutia ústavnej sťažnosti na predbežnom prerokovaní je okrem iných aj zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

23. Ústavný súd pripomína, že povoliť obnovu trestného konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom, je možné vtedy, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine (§ 394 ods. 1 Trestného poriadku).

24. Podľa judikatúry ústavného súdu sa všeobecný súd konajúci o návrhu na obnovu konania nemôže obmedziť len na nekritické konštatovanie novosti a existencie predloženého dôkazu, ale tento dôkaz musí vyhodnotiť v spojitosti s už existujúcimi dôkazmi v pôvodnom konaní. Inak by každá nová skutočnosť či novo navrhnutý dôkaz nutne viedol k automatickému zrušeniu pôvodného rozhodnutia a úloha súdu by bola zúžená len na zistenie nových skutočností a dôkazov. Tým by bola celkom popretá jedna zo základných zásad trestného konania, a to zásada voľného hodnotenia dôkazov upravená v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku (pozri III. ÚS 29/2022, bod 26 odôvodnenia).

25. Účelom obnovy konania nie je revízia pôvodného konania ani preskúmvanie vecnej správnosti rozhodnutia, ale odstránenie prípadných nedostatkov skutkového charakteru spočívajúcich najmä v neúplnosti zhromaždených skutočností a dôkazov, na ktorých je právoplatné rozhodnutie postavené (pozri I. ÚS 302/2019, body 25 a 29 odôvodnenia).

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu bolo v súlade so znením a účelom príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktoré upravujú postup pri rozhodovaní o návrhu na povolenie obnovy trestného konania.

27. Krajský súd totiž zhodnotil nielen to, či sú sťažovateľom predložené dôkazy nové, ale aj to, či by tieto dôkazy mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine sťažovateľa. Pri tomto hodnotení dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil, že nové sťažovateľom predložené dôkazy sa týkajú skutočností, ktoré vzali všeobecné súdy do úvahy už v pôvodnom konaní a ktoré neboli pre rozhodnutie o vine sťažovateľa podstatné.

28. Ústavný súd k tomu dodáva, že uvedený záver je potvrdený vyjadrením krajského súdu v pôvodnom trestnom konaní vo vzťahu k spôsobu, akým obec odstránila škodu vzniknutú

zaplacením dlžnej sumy spoločnosti Chyžbet, t. j. že túto sumu započítala proti inej pohľadávke (pozri bod 9 odôvodnenia tohto uznesenia).

29. Preto bol odôvodnený záver krajského súdu v konaní o povolení obnovy konania o tom, že sťažovateľom predložené dôkazy by neviedli k inému rozhodnutiu o vine sťažovateľa.

30. Ústavný súd na tomto mieste zopakuje a zdôrazní, že v konaní o obnove konania už nie je možné preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia v pôvodnom trestnom konaní. V prípade sťažovateľa to znamená, že nie je možné prehodnotiť správnosť záveru o tom, že odstránenie škodlivého následku spáchaného prečinu nemá vplyv na trestnoprávnu zodpovednosť sťažovateľa.

31. Krajský súd tiež v súlade s ustanoveniami týkajúcimi sa obnovy trestného uzavrel, že otázka náhrady škody, na ktorú bol sťažovateľ zaviazaný v trestnom konaní, nie je dôvodom na obnovu pôvodného trestného konania. Ústavný súd k tomu dodáva, že sťažovateľ môže skutočnosti uvedené v návrhu na obnovu trestného konania namietat' pri prípadnom vymáhaní pohľadávky na náhradu škody zo strany obce.

32. Z už uvedených dôvodov teda uznesenie krajského súdu neporušilo práva sťažovateľa. Ústavný súd preto už pri predbežnom prerokovaní zistil, že ani v prípade prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by jej nemohol vyhovieť. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

33. Sťažovateľ nebol pri podaní ústavnej sťažnosti zastúpený právnym zástupcom, avšak z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti už ústavný súd nepovažoval za hospodárne tento nedostatok ústavnej sťažnosti odstraňovať a nemohol by sťažovateľovi právneho zástupcu ani sám ustanoviť, pretože ustanovenie právneho zástupcu nie je možné v prípade zrejme bezúspešného uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

34. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že ako je sťažovateľovi známe, rozhodnutie krajského súdu v pôvodnom trestnom konaní nadobudlo právoplatnosť už 10. januára 2019. Prípadné prehodnotenie správnosti rozhodnutia krajského súdu v pôvodnom trestnom konaní na základe ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 2. decembra 2023 by bolo v rozpore s § 124 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého je možné ústavnú sťažnosť podať do dvoch mesiacov od právoplatnosti súdneho rozhodnutia. Zmeškanie uvedenej lehoty nie je možné odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 642/2022).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu